

Broj 1, prosinac 2021.

Jarunski vrapčić

– poučno-zabavni časopis za sve jarunske osnovnoškolce –

VIJESTI

**Obnovljena šetnica uz potok Vrapčak
Dovršeno asfaltiranje nogostupa u Horvaćanskoj**

ČLANAK

**O jarunskome jezeru ili
što nam je som Jura zaboravio ispričati?**

INTERVJU

**s gospođom Nadom Martinović,
pokretačicom obnove dijela šetnice uz potok Vrapčak**

Obnovljena šetnica uz potok Vrapčak

Dio šetnice uz potok Vrapčak već je dugo vadio za obnovom. Staza je napravljena prije tridesetak godina, a prvi pokušaji da se doradi uslijedili su prije desetak godina. Sada su radovi na njezinoj obnovi konačno dovršeni.

različitim strojevima. Najveću promjenu čine precizno postavljeni rubnici i nekoliko novih drvenih klupa.

Prije nekoliko je dana na dijelove livade uz šetnicu koje su tijekom radova razrovali kamioni ravnomjerno nasipana zemlja. Za nekoliko će dana otići i posljednji valjak koji poravnava stazu. Šetnica je već sada lijepa i dorađena.

Šetnica uz potok Vrapčak od Ulice Hrgovići do Ulice Bernarda Vukasa gotovo dva desetljeća bila je vrlo neuređena. Nije imala rubnike, bila je puna rupa, sitnih kamenčića na njoj već odavno nema dovoljno da bi se po njoj moglo hodati bez zastajkivanja i provjeravanja gdje stati, a da se ne ugazi u blato.

Na poticaj gospođe Nade Martinović, predstavnice stanara iz zgrade smještene uz šetnicu, prije otprilike dva mjeseca započeta je obnova staze. Provodili su je djelatnici gradske tvrtke Zrinjevac. Uređivana je dio po dio, vrlo detaljno. Koristili su se prirodni materijali – sitni pijesak i kamenčići. Staza je ravnana

Kako li će tek biti divna u proljeće! Stanovnici okolnih zgrada konačno su dobili pravu uređenu stazu po kojoj mogu bezbrižno hodati, šetati pse, trčati (ne samo u školu!)

Dovršeno asfaltiranje nogostupa u Horvaćanskoj

Od svibnja do listopada ove godine na velikome dijelu Horvaćanske ceste obavljani su radovi na zamjeni postojećega vrelovoda. Mjesecima razrovani nogostupi konačno su vraćeni u prvotno stanje.

Hrvatska elektroprivreda krajem studenoga dovršila je prvu fazu trogodišnjih radova na zamjeni postojećega vrelovoda. Riječ je o najvećem projektu u povijesti centralnoga toplinskog sustava grada Zagreba.

Ove je godine od svibnja do listopada razrovan bio velik dio nogostupa uz Horvaćansku cestu. Budući da je riječ o jednoj od glavnih prometnica Jaruna i okolnih naselja, kretanje

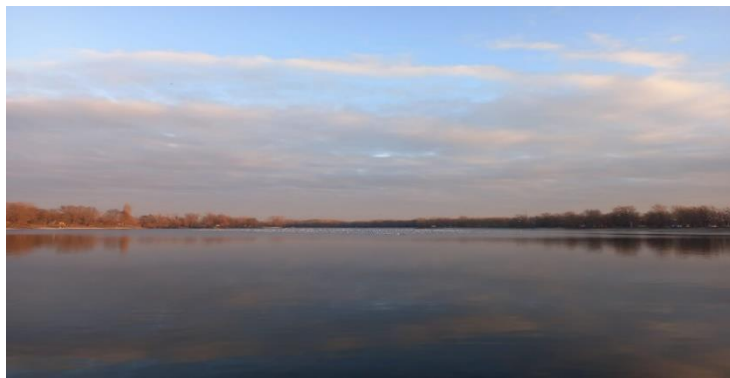
stanovnika bilo je otežano. Mjesecima su građani skretali u okolne ulice zaobilazeći rovove i blato.

Po završetku radova HEP-a u listopadu trebalo je pričekati još mjesec dana da djelatnici Zagrebačkih cesta iziđu na teren i asfaltiraju nogostupe. Jarunčani sada konačno mogu neometano prolaziti jednom od svojih najprometnijih ulica.

O jarunskome jezeru ili što nam je som Jura zaboravio ispričati?

Legenda o somu Juri, ribi dužoj od dva metra i težoj od stotinu kilograma koju nitko do sada nije uspio vidjeti, stara je otprilike koliko i samo jezero. Ako ste propustili detalje iz povijesti svoga najbližeg jezera, pravi je trenutak za upoznavanje s njima. Preporučujemo da se ušuškate i pripremite topli napitak! Pa krenimo...

Prvi zapisi

Jarun se počinje spominjati u kaptolskim dokumentima iz 15. stoljeća. Kaptol je, naime, u to vrijeme bio vlasnikom komada zemlje na kojem se danas prostire najpopularnije zagrebačko jezero. U spisima je opisan kao neprohodno, šumovito područje puno zmija i divljih životinja. Prvi doseljenici koji nastanjuju Jarun pojavili su se početkom 16. stoljeća.

Naseljavanje

Dvadesetih godina 16. stoljeća pred tadašnji Gradec i Kaptol stigli su izbjeglice iz Like koji su se sklanjali pred Turcima. Gradec se složio da se ovim došljacima ustupi zemlja oko Save koja je nakon toga bila nazvana Horvati. Izbjeglice su dobili mogućnost krčenja neprohodnih šikara i obrade zemlje.

Čim su na tome području uz rijeku počela nicati prva naselja, 1527. došlo je do velike poplave Save u kojoj su stradale livade, pašnjaci i polja oko Horvata. Dio izbjeglica izgubio je i ono malo što je posjedovao.

Kaptol im je ovoga puta pomogao tako što je dio stanovnika preselio u Vrapče, a drugima je dodijelio neobrađenu i divlju zemlju na kojoj se danas nalazi jezero Jarun. Stanovnici koji su ostali u Horvatima postali su kmetovi u službi Gradeca, dok su obitelji premještene u Vrapče i na Jarun postale kaptolski kmetovi.

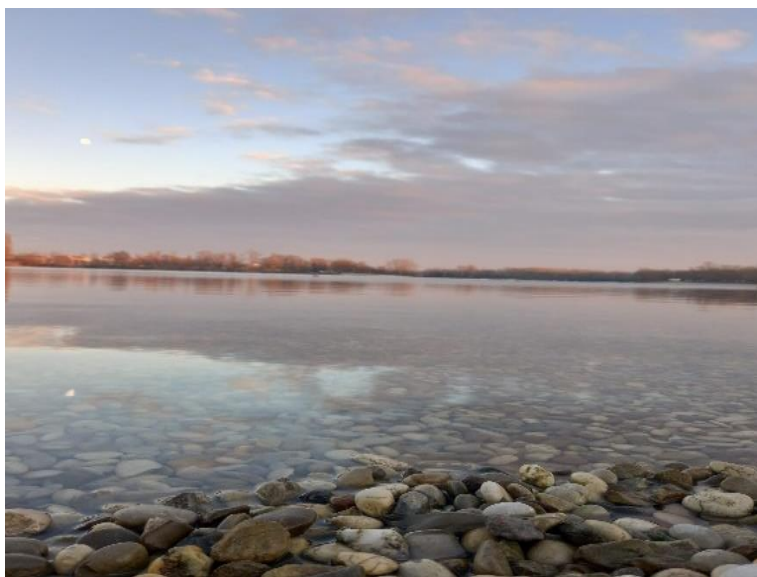
Tako je počelo krčenje guste šume na području današnjega kvarta Jaruna. Kmetovi koji su dugi niz godina živjeli na tome nimalo pitomom području i dalje su patili zbog čestih izlivanja Save.

Postupni rast naselja

Naselje Jarun ucrtano je na topografskoj karti Zagreba iz 1782. godine. Moguće je, znači, zaključiti da je na mjestu nekadašnje šume s divljim zvijerima, svim neprilikama unatoč, niknulo naselje. Tada je selo Jarun imalo samo dvije ulice – Ulicu Jarun i Jarunsku obalu.

Vodena masa kakvu danas poznajemo pod imenom Jarun tada još nije bila jezero u pravome smislu riječi. Jarun je tada bio samo jedan od rukavaca rijeke Save oko kojega je izgrađeno malo naselje s pripadajućim poljima.

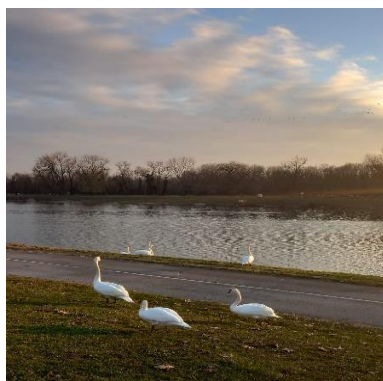

Kao naselje s pravim jezerom Jarun je zaživio tek početkom 60-ih godina prošloga stoljeća. Tada je grad Zagreb zbog iznimno jake poplave počeo graditi savski nasip. Nakon što je nasip izgrađen, riječni rukavac oko jarunskoga naselja odvojen je od rijeke i počeo je poprimati oblik jezera. Iz toga je područja vađen šljunak za izgradnju savskoga nasipa pa je tako jezero dobilo na dubini.

Nastanak današnjega jarunskog jezera i okolnih naselja

Jarun se počeo uređivati i poprimati današnji oblik tek 70-ih godina 20. stoljeća, tijekom višegodišnjih priprema za Univerzijadu 1987. godine. Tadašnja je gradska vlast zaključila da Zagrebu treba rekreacijski centar u zapadnome dijelu grada, a zapušteno područje oko jezera Jarun bilo je idealno za takav projekt.

Tako su na sada uređenome jezeru počeli nicati prvi sportski sadržaji: veslačka staza, jedriličarski i kajakaški klubovi, zgrada uprave, tribine... Dolazi i do izgradnje obližnjega Sportskog parka „Mladost“, Studentskoga naselja „Stjepan Radić“ i Kineziološkog fakulteta. A počela su dolijetati i nastanjivati se i jata razigranih labudova...

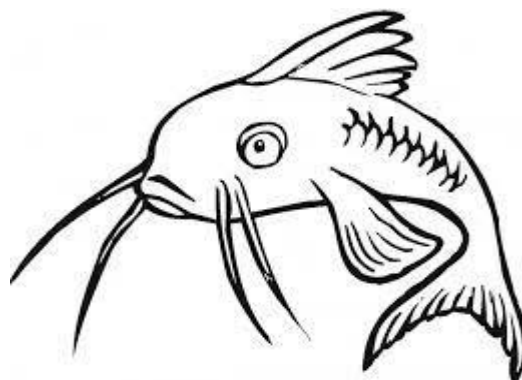

Nakon što je na jarunskome jezeru zaživo čitav niz novih sadržaja, započelo je brže naseljavanje područja oko njega. Uz novo stambeno naselje Jarun izgrađeni su i Vrbani, Gređice, Staglišće, Horvati i Gajevo.

Budućnost jezera

Iako mu je nakon četiri desetljeća obnova svakako potrebna, jarunsko jezero i dalje je glavni zagrebački sportsko-rekreacijski centar. Godinama se već najavljuju neke novotarije poput mostova preko jezera, a nakon otkrića geotermalnih jarunskih izvora započeta je i priča o izgradnji toplica. Bez obzira na sve

velike i male planove, želja je svih Jarunčana da njihovo naselje i jezero ostanu zelenoplava oaza mira u kojoj nas iz jezerskih dubina budno motri naš mitski Jura i kojoj se, bježeći od gradskog sivila, buke i žurbe, svaki dobronamjernik vrlo brzo i lako prepusti .

INTERVJU
s gospođom Nadom Martinović,
pokretačicom obnove dijela šetnice uz potok Vrapčak

Gospođa Nada Martinović predstavnica je stanara u Ulici Ante Pandakovića 7. Teško je susresti osobu koja s više veselja i predanosti brine o našem neposrednom okolišu i naselju. Svoju funkciju obavlja već dva desetljeća iznimno uspješno, otvorena srca i s puno osjećaja za drugoga. Uvijek je spremna pomoći i na raspolaganju je za sve prijedloge i sugestije koji mogu unaprijediti život u našem Jarunu.

Ana: Dobar dan, teta Nada. Kako ste?

Gospođa Nada: Super sam čim vidim tebe, predivnu mladu ljepoticu!

Ana: Hvala Vam! I meni je uvijek Vas drago vidjeti. Uvijek me razveselite svojom toplinom i dobrotom. Mogu li Vas nešto pitati?

Gospođa Nada: Slobodno me pitaj, zlato, što god želiš!

Ana: Predivna mi je ova šetnica uz potok. Nećemo više hodati po zemlji. Kako ste uspjeli dogovoriti da se napravi nova staza?

Gospođa Nada: Zlato moje! To sam ti ja započela raditi još prije puno godina. Prvo sam iznijela prijedlog na kućnom sastanku svih stanara. Tek je onda na red došao gradski ured pa papirologija za sredstva Europske unije. Uh, bio je to dugotrajan projekt!

Ana: Kako se mogu dobiti sredstva iz Europske unije za našu šetnicu?

Gospođa Nada: Moram ti priznati – jako teško. Moraš paziti na svaki detalj, ne smije ti nedostajati nijedan papir, kamoli jedan cent iz projekta. Složeno i dugoročno se mora planirati.

Ana: Jooj! Slabo Vas pratim. Ne razumijem još te projekte i eure. Ali ovo što ste napravili je čudo! Koja je tvrtka uređivala šetnicu?

Gospođa Nada: To ti je radio Zrinjevac. Gradska tvrtka za uređivanje i održavanje okoliša u našem gradu. Baš mi je drago da ti se sviđa! Rado te gledam dok se s braćom rolaš, šetaš ili voziš na biciklu.

Ana: Vi stvarno imate jako puno posla oko naše zgrade. Kako to sve stignete obaviti?

Gospođa Nada: Organizacija je najbitnija! Puno ti je tu posla oko zgrade. Moraš brinuti o svemu i svi te sustanari stalno nešto ispituju.

Ana: Da, slažem se s Vama. Ali ovo će biti svima korisno. Više nećemo hodati po zemlji dok pada kiša. Imat ćemo čiste tenisice! Sad sam konačno shvatila ono što mi mama uvijek ponavlja: Trud i upornost se uvijek isplate!

Gospođa Nada: Ha ha ha, tvoja je mama uvijek u pravu! Zajedno sa mnom pokrenula je mnoge projekte oko naše zgrade kako bi nam svima bilo ljepše i ugodnije živjeti!

Ana: Hvala Vam puno na svemu! Baš ste mi uljepšali dan!

Gospođa Nada: Zlato moje, i ja tebi želim sve najbolje! Neka ti je sretno danas u školi i želim da ti vrapčić spusti peticu u kuću!

